

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
لجنة الانتخابات المركزية
The Central Elections Committee

Justice Noam Sohlberg
Deputy President of the Supreme Court
Chairman of the Central Elections
Committee for the 26th Knesset

قاضي ناعم سولبرج
نائب رئيس المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات
المركزية للكنيست 26

השופט נעם סולברג
המשנה לנשיא בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-26

תב"כ 101/26

העותרת: הליכוד – תנועה לאומית ליברלית

נגד

- המשיבים: 1. נפתלי בנט
2. מפלגת ביחד בראשות בנט מחזירים את התקווה

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959

בשם העותרת: עו"ד אילן בומבך ועו"ד שי לוי
בשם המשיבים: עו"ד נדב ויסמן, עו"ד אביטל רוזנפלד, עו"ד גל קוגמן ועו"ד עמית מולכו

החלטה

עתירה על שימוש בצילומים של חיילי צה"ל במהלך פעילות צבאית.

1. ב-23 ביולי 2026 פרסם מר נפתלי בנט (המשיב 1) סרטון קצר, 23 שניות אורכו, בחשבונותיו האישיים ברשתות החברתיות. בהמשך פורסם הסרטון גם בחשבונות מפלגתו, ביחד (המשיבה 2), ברשתות החברתיות. בסרטון אומר בנט כדברים הללו:

"משתמט לא יקבל שקל מהמדינה. לא ציוני לא על חשבוני" [צילום של בנט נואם מעל דוכן נאומים; בתחתית המסך מופיעה הסיסמה "ביחד נתקן"].
"בזמן שחיילים בסדיר, במילואים, נלחמים חודשים ארוכים" [קטעי צילומים של חיילים בפעילות מבצעית, באחד מהם נראה תותח יורה].
"מאה אלף חרדים צעירים משתמטים" [צילומים של חרדים מפגינים].
"אם לא נפרק את המדינה החרדית, האנטי ציונית, נאבד את המדינה הציונית"
[חזרה לצילום של בנט על דוכן הנאומים, עם הסיסמה בתחתית המסך].

בסוף הסרטון אומר הקריין: "נגייס את כולם. ביחד נתקן" [ברקע כיתוב עם מלל זהה]. בסך הכול, מופיעים צילומי החיילים בסרטון במשך כ-4.5 שניות.

2. מפלגת הליכוד (העותרת) טוענת שבחלקי הסרטון ובהם החיילים והתותח, לצד הסיסמה "ביחד) נגייס את כולם", יש כדי הפרת סעיף 2(ב) (וסעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: החוק)). שני הסעיפים נועדו לחצוץ בין צה"ל לבין זירה הפוליטית ולמנוע זיהוי של הצבא עם מפלגה או מועמד. החלק החזותי והסיסמה יוצרים ניכוס של צה"ל למר בנט ומפלגתו, ומכאן ההפרה של סעיף 2(ב) לחוק. לגבי סעיף 2א לחוק, הפרה נוספת טמונה בכך שהדעת נותנת, כי את חלקי הסרטון הללו לא צילם אדם פרטי. על כן התבקשתי להורות על הסרת הסרטון מחשבונות המשיבים ברשתות החברתיות.

3. מר בנט ומפלגתו משיבים שלא הופר סעיף 2(ב) לחוק, מכיוון שהקטעים המציגים את חיילי צה"ל שולבו בסרטון כאמצעי המחשה בלבד, בלי ניכוס של צה"ל למשיבים, וממילא מדובר בהבעת תמיכה מותרת בצה"ל. אף שימוש בנכסי הציבור אין כאן, מפני שהצילומים נלקחו מסרטון שפורסם בעמוד העיתון Daily Mail World באתר YouTube. עוד נטען כי מפלגת הליכוד נקטה פנייה מוקדמת לקונית וכללית בלבד.

4. לאחר שעיינתי בעתירה ובנספחיה, באתי לכלל מסקנה שלפיה דין העתירה – להתקבל בחלקה; הן לגבי הסעיפים הנדונים, הן לגבי הסעד המבוקש. אפתח בטענות לגבי הפנייה המוקדמת. חובת הפנייה המוקדמת, ענף של חובת מיצוי ההליכים, מצוינת במפורש בסעיף 2(ב)(6) להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות ועררים), התשע"ה-2015. על חשיבותה עמדתי לא אחת:

"לא בדקדוקי-עניות של פרוצדורה עסקינן, אלא במהות: הסדר הטוב; היעילות; החסכון במשאבים; מיקוד המחלוקת וציוני-דרך לפתרונה; הפעלת שיקול דעת מקצועי; הפריית השיח שבין האזרח לבין הרשות; כיבוד הדדי בין הרשות השופטת לבין הרשות המבצעת; כל אלה מחייבים מיצוי ההליכים תחילה, וביקורת שיפוטית אחר כך" (בג"ץ 112/12 אדם טבע ודין – אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' ממשלת ישראל, פסקה 8 (24.5.2012). ראו גם תב"כ 23/26 מאירי נ' לוין (22.4.2026) והמקורות שם).

כדי שהפנייה המוקדמת תשיג את מטרתה, יש לאפשר למשיב הזדמנות נאותה להגיב מראש לטענות העותר. מילוי חובת הפנייה המוקדמת – "יש לגשת אליו בניסיון כן ואמיתי ללבן את הסוגיה אל מול הגורמים הרלבנטיים, מחוץ לכותלי בית המשפט" (בג"ץ 5894/23 מועצה מקומית בית זריר נ' רשות מקרקעי ישראל, פסקה 7 (13.8.2023)). בין השאר, העותר נדרש לכלול בפנייה המוקדמת את טענותיו המשפטיות בפירוט מספיק:

"ניסיון כן ואמיתי ללבן את המחלוקת דורש לחשוף את הטענות המדויקות בה. מיצוי ההליכים ראוי דורש להציג את הטענות והבקשות שעליהן נסבה העתירה, גם אם אין לצפות לאותה מידה של פירוט או הכנה משפטית באותו שלב. טענה כללית אינה מספיקה להקדים פני עתירה מפורטת" (ער"ם 14/26 סויסה נ')

גלאם, פסקה 11 (7.9.2023) (מרכאות והפניות הוסרו). ראו גם בג"ץ 2433/24 ברזון-מקאי נ' ראש הממשלה, פסקה 6 (1.4.2024); תב"כ 28/23 שפירא נ' גנן, פסקה 5 (25.2.2020).

5. במכתב הפנייה המוקדמת ששלחה מפלגת הליכוד, נטען כי הפרסום כולל סרטונים שונים שבהם מופיעים חיילי צה"ל, וכי בהמשך פרסומו לאחר היום ה-90 קודם לבחירות יש משום הפרה של הוראות סעיף 2ב(ב) לחוק. אין הסבר לשאלה מדוע סעיף 2ב(ב) לחוק חל כאן, למשל – נוכח דרישת הניכוס הכלולה בו. מכאן, שחובת פירוט הטענות לא מולאה בכל הנוגע להפרת סעיף 2ב(ב) לחוק – והעתירה לגביו נדחתה.

6. סעיף 2א לחוק אוסר לעשות "שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף [ציבורי כמפורט שם]". תכליותיו המרכזיות של סעיף 2א הן הבטחת השוויון בבחירות, שמירת נכסי הציבור לטובת הציבור, והגנה על אמון הציבור באופיו הא-פוליטי של השירות הציבורי (ראו, בין היתר, בג"ץ 1931/21 נתניהו נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים וארבע (19.3.2021)). סעיף 2א עלה בעתירה בשני הקשרים, כאמור. הראשון – חשד שאת חלקי הסרטון הנדונים צילם גוף ציבורי, ואין להשתמש בתוצריו בלי תשלום ראוי. אולם מר בנט ומפלגתו הסבירו שהצילום נלקח מפרסום של גוף פרטי – ועל כן אין שימוש בנכסי הציבור בהיבט זה (וממילא הפנייה המוקדמת לא עסקה בהיבט זה).

7. ההקשר השני שסעיף 2א עלה בו בעתירה זו – הוא עצם השימוש בחיילים ובתותח בסרטון. אומנם מפלגת הליכוד מיקדה את טענותיה לגבי סעיף 2א בהקשר הראשון, וזהות הצלם, אולם גם להיבט השני התייחסה – ולו באופן כללי – בסעיף 19 לעתירתה. שם ציינה שסעיפים 2ב(ב) ו-2א נועדו שניהם למנוע זיהוי של צה"ל עם מועמד או מפלגה, והדגישה שלאורך השנים, הן המחוקק, הן יושבי ראש ועדת הבחירות המרכזית, ראו בחומרה "שימוש בצה"ל, בחייליו ובמשאביו לצרכי תעמולת בחירות". בתב"כ 87/26 הליכוד – תנועה לאומית ליברלית נ' איזנקוט (6.8.2026) (להלן: עניין איזנקוט), הסברתי שסעיפים 2ב(ב) ו-2א לחוק אינם מוציאים זה את זה. גם סעיף 2א עשוי לחול על שימוש בצה"ל – בתנאים מסוימים. שניהם מסייעים "להוציא את צבא העם אל מחוץ לזירה הפוליטית" (פסקה 5). באותו עניין קבעתי:

"סעיף 2א לחוק חל במפורש גם על נכסים 'בלתי מוחשיים' של הציבור. לדוגמה, סמל צה"ל, סמלי יחידותיו, מדי צה"ל – כל אלו ואחרים עשויים להיחשב כנכסים בלתי מוחשיים של הציבור ... בענייננו מצאתי לנכון להתמקד במדים שדמויות החיילים מלוכשות בהם ... מפלגת הליכוד אומנם לא ציינה במפורש שאלו נכסי ציבור במקרה זה, אולם הזכירה במפורש את 'הדימויים החזותיים', 'דמויות חיילי צה"ל', שמופיעים לאורך הסרטון" (פסקה 6).

8. בענייננו מופיעים חיילי צה"ל לובשי מדים, גם תותח של צה"ל – כולם בעת פעילות מבצעית. המראה המוכר של מדי צה"ל וכלי הנשק של צה"ל יוצרים אצל הבוחר זיהוי של הדמויות והסיטואציה המופיעים בסרטון עם צה"ל ופעילותו. הקישור בין צה"ל ופעילותו לבין מסרי התעמולה (שאין חולק כי הם מטרת הסרטון) מתבצע באמצעות הדיבור על צה"ל והבעת עמדת המפלגה בקשר לגיוס אליו ("בזמן שחיילים בסדיר, במילואים, נלחמים חודשים ארוכים"; "נגייס את כולם"). בכך, נעשה בפועל שימוש בנכסים של צה"ל בקשר עם תעמולת בחירות. זיהוי זה, נראה שהיה נוצר גם אם המציגים היו שחקנים, או דמויות פרי בינה מלאכותית, ולא חיילים אמיתיים בפעילות שתועדה בזמן אמת (עניין איזנקוט, בפסקה 6). קטעי הסרטון שמופיעים בהם נכסי צה"ל – קצרים, כארבע שניות ומחצה. אולם הסרטון כולו אורך 23 שניות, כלומר אין מדובר בחלק שולי בסרטון. נוסף על כך, כדי להדגים את האמירות על גיוס לצה"ל, אין צורך להראות רגע שבו תותח יורה, בלי חיילים בתמונה. לסיכום עניין זה – הוכח שימוש בנכסי הציבור בקשר עם תעמולת בחירות.

9. אף שבמקרה זה תכלית אחת של האיסור המעוגן בסעיף 2א לחוק – השוויון בגישה לחומרים המצולמים, שבמקרה זה זמינים לציבור – נשמרת, שתי התכליות האחרות של האיסור על שימוש בנכסי הציבור, שהוכרו בפסיקה, נפגעות. בדומה לקביעתי בעניין איזנקוט (בפסקה 9):

"על כל פנים, הטענה מבקשת להראות שהסרטון אינו פוגע באחת התכליות – אחת בלבד – של סעיף 2א לחוק ... שתי התכליות האחרות – מובילות לתוצאה אחרת. התכלית שעניינה שמירת נכסי הציבור לשימוש הציבורי, ולא לפעילות פוליטית – ודאי אינה מתקיימת כאן. מדי צה"ל משמשים בסרטון – פעמים מספר, בהקשרים שונים, בבולטות – רקע לאמירות פוליטיות של מועמד בבחירות. התכלית של שמירה על הדימוי הא-פוליטי של צה"ל – גם היא נפגעת; הצגה חוזרת של דמויות חיילים במדים בתור רקע למועמד בבחירות שצויד (חזותית) ומרצה את עמדתו (קולית), מקשרת אליו-המועמד את החיילים, את המדים – ואת צה"ל כולו".

10. כפי שהערתי בפסקה 10 בעניין איזנקוט, להווי ידוע כי צה"ל וסוגיית הגיוס אליו נמצאים על סדר היום החברתי והפוליטי, וצפויים לקבל מקום מרכזי במערכת הבחירות, במצעי המפלגות ובתעמולת הבחירות. דווקא בשל החשיבות לשמור על צה"ל מחוץ למערכת הפוליטית, ולהימנע משיוכו למפלגה זו או אחרת, יש לקבוע גבולות גזרה ברורים לשימוש בנכסים, מוחשיים ובלתי-מוחשיים, המקושרים אליו, באופן שעלול ליצור זיהוי שלו עם מפלגה או מועמד. לפיכך, אף שצה"ל מצוי בלב השיח הציבורי, והימנעות מאזכורו בתעמולת הבחירות היא בבחינת גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה (ראו בבלי, עבודה זרה לו, ע"א), מומלץ לנקוט משנה זהירות בנוגע לשימוש ברכיבים חזותיים הכוללים חיילים, מדים, כלי נשק – שבמקרים רבים עלולים לעלות כדי שימוש אסור בנכסי צה"ל – נכסי הציבור, ליצור אצל הבוחר את אותו זיהוי אסור בין צה"ל למועמד, מפלגה או רשימה. הדיון בהקשר זה – תלוי גם בנסיבות העניין. לדוגמה, במקרה זה מצאתי שהשימוש בתותח – לצד השימוש בחיילים – מפר את

סעיף 2א לחוק; אין לראות בקביעה זו משום כלל לגבי שימוש בכלי נשק למיניהם. הערה נוספת: הסרטון מושא העתירה שלפניי התפרסם לפני תחולת סעיף 2ב(ב) לחוק. יתכן שפרסומים בתקופת תחולתו ידונו רק (או בעיקר) לפיו, ולא לפי סעיף 2א.

11. סעיף 2א לחוק – הופר. מה הסעד הראוי? בנסיבות המקרה אין חובה להסיר את הסרטון כולו. מאחר שהשימוש האסור בנכסים של צה"ל נמשך שניות בודדות בלבד, וכפי שטוענים המשיבים מר בנט ומפלגתו עצמם – נועד אך להמחשה חזותית של המלל המדובר, ניתן להסיר תכנים חזותיים אלה מהסרטון או להחליפם בתכנים חזותיים מותרים, ובכך לתקן את ההפרה.

12. העתירה מתקבלת, אפוא, בחלקה. מר בנט ומפלגתו יסירו את הצילומים הכוללים את חיילי צה"ל ופעילותו מהסרטון, ולחלופין יסירו כליל את הסרטון מכל חשבונותיהם ברשתות החברתיות; וישאו בהוצאות הליכוד בסך 2,000 ש"ח.

ניתנה היום, ו' באלול התשפ"ו (19 באוגוסט 2026).

נעם סולברג, שופט

**המשנה לנשיא בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-26**

